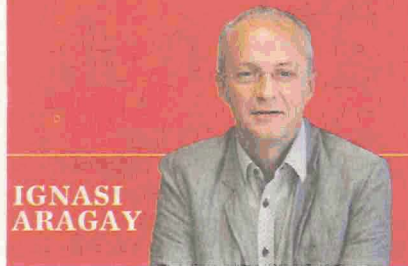

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

La Franciszka i la seva petita gran família

GETTY

A LA POLÒNIA OCUPADA PELS NAZIS, UNA DONA AMAGA A CASA SEVA JUEUS I UN SOLDAT ALEMANY

L'atracció del mal. No la de fer-lo, sinó la de llegir-lo. Per què ens captiva tant convertir-nos en espectadors del mal? En realitat, quan llegim una història heroica de persones que van superar la barbàrie nazi, el que fem és tranquil·litzar la nostra inseguretats davant del mal. Exorcitzem els propis dubtes morals, sobre qui som realment, sobre com som. La literatura concentracionària, amb els Semprún, Primo Levi o Amat-Piniella, és sempre una lliçó sobre l'estantissim condició humana. Són persones com nosaltres les que van caure pel pendent del mal absolut o van enlairar-se cap al bé suprem, sempre, esclar, a través d'un camí d'ombres. En què ens convertiríem, en condicions extremes? En dimonis o en àngels? Com transitaríem per les arenes movedisses del mal? És una pregunta que no té resposta. La resposta és la que donem en el nostre dia a dia, desitjant no haver de trobar-nos mai en un destret al límit.

A *El secret de la mare*, la protagonista és una dona que sense pensar-s'ho, sense saber ben bé per què, es troba salvant vides de jueus -i d'un desertor alemany!- amagant-los a la seva modesta caseta, en un poblet de la Polònia ocupada, amb la població esporuguida i entregada. És una història inspirada en fets reals, escrita per la debutant J.L. Witterick, nascuda a Taiwan però resident al Canadà, on el

llibre s'ha convertit en un *bestseller*. Aquí l'acaba de publicar Fanbooks en traducció de Marc Rubió.

És una novel·la extremadament senzilla, que no carrega gens les tintes del dramatisme. Fins i tot freda. Perquè també és freda i cerebral la manera com pensa i actua la Franciszka, que per sortir-se'n opta per passar per col·laboracionista. Construïda sobre seixanta-tres capítols breus, està dividida en quatre parts, en funció de qui explica la història. Els nar-

radors són tots joves i és a través seu, amarats de por -"la gent valenta té por com tothom"- i esperança -"al cap i a la fi, l'esperança és una estratègia"-, que copsem la grandesa del que fa la Franciszka i la seva petita gran família.

L'obra, recomanable tant per a adults com per a adolescents, et clava al cor dues sagetes: la de l'amor incondicional i la del dubte moral. Com podia pensar ningú que els alemanys, un poble civilitzat, duria a terme execucions massives de jueus? Com pot ser que s'arribés a la perversitat de produir més sentiment de culpa en les víctimes que en els botxins? Com s'explica que algú arrisqui la pròpia vida per algú que no coneix a canvi de res? ♦♦

CRISTIAN SEGURA

EL SECRET DE ...

Manuel Foraster

Manuel Foraster porta una gorra de la New York Public Library. Acostuma a portar barret però ja fa unes setmanes que opta per aquesta gorra perquè és la seva última adquisició, d'un viatge recent a Nova York. Du mitjons de coloraines, sabates nàutiques que semblen noves de trinca. Vesteix d'una manera molt personal i alhora elegant. No hi ha fetitxisme però sí que hi ha una tendència per les icones, sovint presents en els seus llibres. A la seva última novel·la, *Lisboa direcció París* (Tusquets), hi apareix una de les seves imatges predilectes, penjada a la seva sala de treball.

Lisboa direcció París és el segon lliurament de la trilogia *Foraster de fora*. És un retrat de la seva Europa, *bon vivant*, gourmet,

intel·lectual i lletraferida. Al seu despatx, Foraster hi té penjada una fotografia de la pel·lícula de Jean-Luc Godard *À bout de souffle*. És un cartell en què l'actriu Jean Seberg porta una samarreta del *Herald Tribune* tot passejant amb Jean-Paul Belmondo. A Foraster li fa il·lusió recordar que és la pel·lícula en què Belmondo feia aquell gest mític de resseguir-se els llavis amb el dit polze. La fotografia de *À bout de souffle* té una participació estel·lar en l'últim capítol de *Lisboa direcció París*. A la pel·lícula, Seberg diu a Belmondo: "Entre la pena i el no-res, trio el no-res". A la novel·la, Foraster inverteix la frase, potser en un gir molt de tarannà català, i escriu: "Entre la pena i el no-res, trio la pena".

A la primera part de la trilogia, *Factures pagades* (també publicada per Tusquets), hi intervé una altra imatge que Foraster té a l'estudi de treball. És una il·lustració de Francesc Trabal que va incloure al seu llibre *L'any que ve* (publicat el 1925 i reeditat per Quaderns Cream). És un dibuix que exemplifica l'humor absurd del Grup de Sabadell: un home juga amb un barret, el fa ballar amb el dit; un altre home, al seu costat, riu i diu: "Ai, que em rebento". El dibuix, que apareix a *Factures pagades*, és un dels homenatges que Foraster -ell mateix sabadellenc- elabora amb les dues novel·les a la cultura sabadellenca i la generació de Trabal, Armand Obiols, Josep Oliver i Josep Carner, valedor d'aquest humor, que el poeta va adjectivar com a "suprasensible". ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] **L'altra**
MARTA ROJALS
La Magrana
336 pàgines i 17,99 € 7/10

[2] **Primavera, estiu, etc.**
MARTA ROJALS
La Magrana
368 pàgines i 20 € -/163

[3] **El plagi**
SÍLVIA ROMERO
Proa
368 pàgines i 17,50 € -/4

[4] **El primer heroi**
MARTÍ GIRONELL
Ediciones B
440 pàgines i 22 € 2/4

[5] **El nét del pirata**
MANEL CUYÀS
Proa
320 pàgines i 19,95 € -/8

NO-FICCIÓ

[1] **9N2014**
JAUME BARBERÀ
Ediciones B
150 pàgines i 15 € 8/3

[2] **Si Beethoven pogués...**
RAMON GENER
Ara Llibres
224 pàgines i 18,90 € 1/3

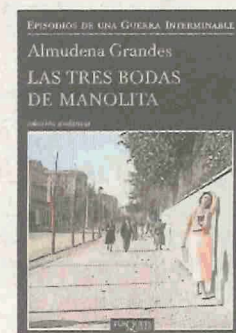
[3] **115 dies a l'Ebre**
ASSUMPTA MONTELLÀ
Ara Llibres
256 pàgines i 19,90 € -/10

[4] **Cuina amb Joan Roca**
JOAN ROCA
Planeta
372 pàgines i 24,95 € -/1

[5] **El món a les teves mans**
ELSA PUNSET
Destino
254 pàgines i 21 € -/1

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] **Las tres bodas...**
ALMUDENA GRANDES
Tusquets
790 pàgines i 22,90 € 1/4

[2] **Avenida de los...**
MARC DUGAIN
Anagrama
384 pàgines i 19,90 € -/3

[3] **Adivina quien soy**
MEGAN MAXWELL
Esencia
448 pàgines i 15,90 € -/1

[4] **El juego de Ripper**
ISABEL ALLENDE
Plaza & Janés
480 pàgines i 22,90 € 3/13

[5] **La noche soñada**
MÀXIM HUERTA
Espasa
356 pàgines i 19,90 € -/1

NO-FICCIÓ

[1] **Yo fui a EGB**
JAVIER IKAZ / JORGE DÍAZ
Plaza & Janés
256 pàgines i 18,90 € 1/21

[2] **El mundo en tus manos**
ELSA PUNSET
Destino
254 pàgines i 21 € -/2

[3] **Puedo prometer y...**
FERNANDO ÓNEGA
Plaza & Janés
336 pàgines i 19,90 € -/24

[4] **Las gafas de la...**
RAFAEL SANTANDREU
Grijalbo
320 pàgines i 15,90 € -/2

[5] **La jungla de los listos**
MIGUEL ÀNGEL REVILLA
Espasa
256 pàgines i 19,90 € 2/13

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat